

Zbirka odločb sodne prakse

Zadeva C-34/17

**Eamonn Donnellan
proti
The Revenue Commissioners**

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo High Court (Irska))

„Predhodno odločanje – Vzajemna pomoč pri izterjavi terjatev – Direktiva 2010/24/EU – Člen 14 – Pravica do učinkovitega pravnega sredstva – Listina Evropske unije o temeljnih pravicah – Člen 47 – Možnost organa prosilca, da zavrne pomoč pri izterjavi, ker terjatev ni bila ustrezno vročena“

Povzetek – Sodba Sodišča (drugi senat) z dne 26. aprila 2018

1. *Približevanje zakonodaj – Vzajemna pomoč pri izterjavi davčnih terjatev – Načelo vzajemnega zaupanja – Obseg – Omejitve – Ozka razlaga*

(Direktiva Sveta 2010/24)

2. *Približevanje zakonodaj – Vzajemna pomoč pri izterjavi davčnih terjatev – Ukrepi izterjave ali zavarovanje plačila terjatev – Spori – Pristojnost zaprosenega organa – Pristojnost za zavrnitev pomoči pri izterjavi – Pogoji*

(Direktiva Sveta 2010/24, člen 14(2); Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 47)

3. *Približevanje zakonodaj – Vzajemna pomoč pri izterjavi davčnih terjatev – Ukrepi izterjave ali zavarovanje plačila terjatev – Spori – Zaposilo za izterjavo terjatve, ki se nanaša na denarno kazen, naloženo v drugi državi članici – Zavrnitev zaprosenega organa, da bi izvršil navedeno prošnjo, zaradi neobstoja pravilne vročitve terjatve – Dopustnost*

(Direktiva Sveta 2010/24, člen 14(1) in (2); Listina Evropske unije o temeljnih pravicah, člen 47)

1. Najprej je treba poudariti, da je načelo vzajemnega zaupanja med državami članicami v pravu Unije temeljnega pomena, saj omogoča vzpostavitev in ohranjanje območja brez notranjih meja. To načelo med drugim zlasti v zvezi z območjem svobode, varnosti in pravice od vsake države zahteva, da razen v izjemnih okoliščinah šteje, da vse druge države članice spoštujejo pravo Unije, zlasti temeljne pravice, priznane s tem pravom (mnenje 2/13 (Pristop Unije k EKČP) z dne 18. decembra 2014, EU:C:2014:2454, točka 191 in navedena sodna praksa).

Kljub temu, da Direktiva 2010/24 spada na področje notranjega trga, in ne na področje svobode, varnosti in pravice, pa temelji tudi na načelu vzajemnega zaupanja, ki je bilo navedeno zgoraj. Izvajanje sistema medsebojne pomoči, ki je bil vzpostavljen s to direktivo, je odvisno od obstoja zaupanja med zadevnimi nacionalnimi organi.

Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da je treba omejitve načela vzajemnega zaupanja razlagati ozko (glej zlasti sodbe z dne 14. novembra 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, točka 29; z dne 16. julija 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, točka 41; z dne 25. maja 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, točka 38, in z dne 23. januarja 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, točka 48).

(Glej točke 40, 41 in 50.)

2. Direktiva 2010/24, čeprav organom zaprosene države članice sploh ne podeljuje pooblastila za nadzor nad dejanji države članice prosilke, v členu 14(2) izrecno omejuje pristojnost teh organov izvajati nadzor nad dejanji zaprosene države članice.

Čeprav morajo biti akti, ki so jih sprejele države članice v okviru ureditve medsebojne pomoči, ki jo določa Direktiva 2010/24, v skladu s temeljnimi pravicami Unije, med katerimi je pravica do učinkovitega pravnega sredstva iz člena 47 Listine, iz tega nikakor ne izhaja, da bi moralo biti mogoče dejanja države članice prosilke izpodbijati tako pred sodišči te države članice kot pred sodišči zaprosene države članice. Nasprotno, ta sistem pomoči, ker med drugim temelji na načelu vzajemnega zaupanja, povečuje pravno varnost glede določitve države članice, v okviru pristojnosti katere se obravnavajo spori, in tako preprečuje *forum shopping* (glej po analogiji sodbo z dne 21. decembra 2011, N. S. in drugi, C-411/10 in C-493/10, EU:C:2011:865, točka 79).

Iz tega sledi, da tožba, ki jo je zadevna oseba vložila v zaproseni državi članici za zavrnitev zahtevka za plačilo, ki ga je pristojni organ te države članice nanjo naslovil za izterjavo terjatev v državi članici prosilki, ne more voditi do preizkusa zakonitosti te terjatve.

Nasprotno, kot je Sodišče že poudarilo, ni mogoče izključiti, da lahko zaproseni organ izjemoma odloči, da organu prosilcu pomoči ne odobri. Izvršitev zaprosila za izterjavo se tako med drugim lahko zavrne, če se izkaže, da bi izvršitev zaprosila za izterjavo terjatve lahko posegla v javni red države članice, iz katere je zaproseni organ (glej v zvezi s členom 12 Direktive 76/308, ki mu v bistvu ustreza člen 14 Direktive 2010/24, sodbo z dne 14. januarja 2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, točka 42).

Glede na to mora Sodišče preveriti meje, znotraj katerih lahko organi države članice zavrnejo – z uporabo nacionalnih pristopov, kakršni so tisti, ki se nanašajo na njihov javni red – zagotavljanje pomoči drugi državi članici v okviru sistema sodelovanja, ki ga določa zakonodajalec Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 28. aprila 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, točki 56 in 57, in z dne 25. maja 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, točki 39 in 40).

(Glej točke od 44 do 47 in 49.)

3. Člen 14(1) in (2) Direktive Sveta 2010/24/EU z dne 16. marca 2010 o vzajemni pomoči pri izterjavi terjatev v zvezi z davki, carinami in drugimi ukrepi v povezavi s členom 47 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je treba razlagati tako, da ne nasprotuje temu, da organ države članice zavrne izvršitev zaprosila za izterjavo, ki se nanaša na terjatev v zvezi z denarno kaznijo, naloženo v drugi državi članici, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, ker odločba o naložitvi te sankcije zadevni osebi ni bila ustrezno vročena pred predložitvijo zaprosila za izterjavo navedenemu organu na podlagi te direktive.

Kot je v bistvu generalni pravobranilec poudaril v točki 70 sklepnih predlogov, pa položaj, v katerem organ prosilec zaprosi za izterjavo, ki temelji na odločbi, ki zadevni osebi ni bila vročena, ni skladen s pogojem za zaprosila za izterjavo, ki je določen v členu 11(1) Direktive 2010/24. Ker namreč v skladu s to določbo zaprosila za izterjavo v smislu te direktive ni mogoče predložiti, če in dokler se terjatev in/ali izvršilni naslov v državi članici izvora izpodbijata, takega zaprosila prav tako ni mogoče predložiti, če zadevna oseba ni bila obveščena o samem obstoju te terjatve, saj je ta informacija nujen pogoj za izpodbijanje te terjatve.

Ta razlaga je poleg tega potrjena s členom 47 Listine in sodno prakso Sodišča na področju vročanja sodnih dokumentov. Iz te sodne prakse med drugim izhaja, da je treba za zagotovitev spoštovanja pravic iz navedenega člena 47 zagotoviti ne le to, da naslovník nekega pisanja dejansko prejme zadevno pisanje, temveč tudi to, da mu je omogočena seznanitev ter dejansko in popolno razumevanje smisla in obsega pravnega sredstva, vloženega proti njemu v tujini, tako da se lahko v izvorni državi članici učinkovito sklicuje na svoje pravice (glej v tem smislu sodbo z dne 16. septembra 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, točki 31 in 32 ter navedena sodna praksa). Ti preudarki so upoštevni tudi v okviru Direktive 2010/24. Iz zgoraj navedenega izhaja, da izjemen položaj, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, v katerem organ države članice zaprosi organ druge države članice za izterjavo terjatve, ki se nanaša na denarno kazen, za katero zadevna stranka ni vedela, lahko upravičeno vodi do zavrnitve pomoči pri izterjavi s strani zadnjenavedenega organa. Pomoč, ki jo določa Direktiva 2010/24, je, kot kažejo naslov in več uvodnih izjav te direktive, opredeljena kot „vzajemna“, kar med drugim pomeni, da mora organ prosilec pred predložitvijo zaprosila za izterjavo ustvariti pogoje, v katerih bo lahko zaproseni organ koristno in v skladu z osnovnimi načeli prava Unije zagotovil svojo pomoč.

(Glej točke 57, 58, 61, 62 in izrek.)